

Τεύχος 3 | Άνοιξη 2007

«Άκου να δεις»: Ακουστική οικολογία και εκπαίδευση μέσα από
προγραμματικές δραστηριότητες
Δημήτρης Σαρρής

Περίληψη: Η Ακουστική Οικολογία εμφανίστηκε στα τέλη του εικοστού αιώνα ως μια διεπιστημονική προσέγγιση των επιδράσεων των περιβαλλοντικών ήχων στον άνθρωπο. Καθώς με την Ακουστική Οικολογία ο ήχος και η μουσική εξετάζονται πολύπλευρα, προκύπτουν πολλές εφαρμογές και διδακτικές δραστηριότητες για όλα τα αντικείμενα. Στα σχέδια μαθημάτων, στα βιωματικά σχέδια εργασίας και στην διάρθρωση της ύλης, ο εκπαιδευτικός θα βρει πολλές διόδους δημιουργίας εστιάζοντας στον ήχο. Μπορεί να εξετάσει τους ήχους του θέματός του, να ασκήσει την ενεργητική ακρόαση, κατανόηση και οξυδέρκεια στην αντίληψη του ηχητικού τοπίου (soundscape) από τους μαθητές. Μπορεί εν γένει να μελετήσει την αλληλεπίδραση του ανθρώπινου παράγοντα με το ηχητικό περιβάλλον.

Η εργασία μας δομείται σε τρεις ενότητες, όπου διαδοχικά: α) αναφερόμαστε συνοπτικά στη σχέση της εκπαίδευσης με τον ήχο και την Ακουστική Οικολογία, με επίκεντρο την ελληνική πραγματικότητα β) καταγράφουμε τα σημεία της διδακτικής του ήχου που έχουν δραστηριότητες άμεσα εφαρμοστέες στην τάξη γ) συνδέουμε μέσα από ταξινομημένα παραδείγματα προγραμματικών δράσεων τον ήχο με την εκπαίδευση, βασισμένοι στην Ακουστική Οικολογία.

Ένα σημαντικό στοιχείο που διατρέχει όλη την εργασία μας είναι ο ιδιαίτερος τρόπος που αντιλαμβανόμαστε τη σχέση ήχου και εικόνας. Η εικόνα και η γραφή, με την ανάπτυξή τους στο δυτικό κυρίως πολιτισμό επέδρασαν ριζικά στον τρόπο που αντιλαμβανόμαστε τον κόσμο και οργανώνουμε την μνήμη μας. Σήμερα, στον αποκαλούμενο «οπτικό πολιτισμό» μας, εικόνα και γραφή δεν θεωρούνται αντιθετικά του ήχου και της προφορικότητας, αλλά οδοί για τρόπους (επανα)προσέγγισής του.

Στο επίπεδο της εκπαιδευτικής πράξης που κινούμαστε εδώ, παρουσιάζουμε παραδείγματα και περιπτώσεις χρήσιμα για τον εκπαιδευτικό, που, σε ένα μεγάλο βαθμό, εκπροσωπούν την προσέγγιση της Ακουστικής Οικολογίας στον Ήχο.